

**Reserviläisurheiluliitto ry
Suomen Reserviupseeriliitto ry
Reserviläisliitto ry
Maanpuolustuskiltojen liitto ry**

Lausunto

31.8.2021

Viite: Poliisihallituksen lausuntopyyntö ID-21460882, POL-2021-79077, 6.7.2021

Maanpuolustusjärjestöjen lausunto Poliisihallituksen luonnoksesta aselupakäytäntöjä linjaavaksi ohjeeksi

Yleistä

Lausunnon on allekirjoittanut Reserviläisurheiluliitto ry:n lisäksi sen jäsenjärjestöt Suomen Reserviupseeriliitto ry., Reserviläisliitto ry. sekä Maanpuolustuskiltojen liitto ry. Näissä liitoissa on yhteensä yli 75.000 jäsentä ja monipuolinen ampumatoiminta on liittojen keskeinen toimintamuoto.

Ampuma-aselaissa on säännökset aseluvan myöntö- ja peruutusperusteista. On selvää, että viranomaisten sisäisellä ohjeistuksella ei voida näitä perusteita kiristää tai laajentaa (Perustuslain 80 §). Lupakäytäntöjen yhtenäistäminen viranomaisohjeella saa tarkoittaa ainoastaan toimivien ja hyväksi koettujen käytäntöjen käyttöönottoa koko maassa. Tähän tavoitteeseen ei valitettavasti päästä nyt kommentoitavana olevan ohjeen avulla.

Aselupakäytäntöjä linjaavan ohjeen luonnos on kokonaisuudessaan laaja dokumentti, joten lausunrossamme otamme kantaa vain osaan, harrastajien ampumatoiminnan kannalta keskeisiin kohtiin.

Yksityiskohtaisia kommentteja

Käyttötarkoitukset ja käyttötarkoituksen osoittaminen

Periaate, että lajinmukainen ampumaurheilun harrastaminen edellyttää tosiasiallisia mahdollisuuksia harrastaa lajia, on hyväksyttävä. Harvan ampumarataverkoston ja eri ampumalajien vaativien erityisominaisuuksien takia ei ole mahdollista eikä perusteltua, että harrastamisen tulisi tapahtua lupaa hakevan henkilön asuinpaikan lähellä olevilla ampumaradoilla. Tämä asia vertautuu siihen, että monet metsästäjät ovat jäseninä ja harrastavat metsästystä varsin kaukana omalta kotipaikkakunnalta olevissa metsästysseuroissa.

Ampumalajin sitominen siihen, että siitä on olemassa suomenkieliset säännöt ei ole perusteltua. Sääntöjen on löydyttävä kirjallisena lajista vastaavan järjestön toimesta, mutta ne voivat olla suomen kielen lisäksi esimerkiksi ruotsiksi tai englanniksi.

Henkilön soveltuvuus, luvan myöntäminen

Henkilön soveltuvuutta arvioitaessa huomioon otettavat asiat, mm. aikaisempi käyttäytymien ja terveydentila ovat perusteltuja, mutta yksittäisten hallinto-oikeuksien päätösten kopiointi

luonnokseen on virheellistä ja harhaanjohtavaa. Viimeistään hallintolainkäyttölain 808/2019 tultua voimaan on hallintolainkäytössä omaksuttu periaate siitä, että KHO on myös muodollisesti ennakkopäätöstuomioistuin (ks. erit. hallintolainkäyttölain 12. luvun 111 §.). Valitut tapaukset eivät myöskään opasta harkitsemaan lupaharkinnassa puolesta ja vastaan vaikuttavien perusteiden välillä, koska mukaan on valittu vain harrastajan kannalta kielteisiä esimerkkejä.

Henkilön soveltuvuus, estevaikutukset

Henkilön aikaisemman käyttäytymisellä pitää olla merkittävä vaikutus henkilön soveltuvuutta arvioitaessa aselupakäsittelyssä. Luonnoksen taulukkomuotoiset toimintaohjeet rikostyyppikohtaisesti ovat ristiriidassa tuoreen KHO:n päätöksen 2021:116 kanssa. Siinä todetaan, että poliisiviranomaisella ei ole automaattisesti oikeutta peruuttaa aselupaa henkilöltä, joka on tuomittu rikoksesta sakko- tai vankeusrangaistukseen, vaan sen sijaan velvollisuus harkita tapauskohtaisesti luvanhaltijan vaarallisuus hänen osoittamansa käytöksen perusteella. KHO:n päätöksestä ilmenee myös, että jos laissa tai direktiivissä ei ole suoraan mainittu rikostyyppiä luvan peruuttamisen perusteena, ei peruuttamisesta voi olla yleistä ohjetta tai käytäntöä, vaan peruuttamiset on käsiteltävä tapauskohtaisesti.

Aseen soveltuminen hyväksyttävään käyttötarkoitukseen, ampumaurheilu

Lajikuvausten sisällyttäminen osaksi viranomaisohjeistusta ei ole toimiva ratkaisu, koska useiden kehittyvien ampumaurheilulajien kohdalla lajipäivityksiä tapahtuu usein. Viranomaisohjeiden päivitys jokaisen muuttuneen lajipäivityksen jälkeen on kankea ja aikaa vievä prosessi. Uhkana on tilanne, jossa viranomaisen sisäinen ohje on ristiriidassa ampumaurheilun sääntöjen ja vakiintuneiden käytäntöjen kanssa. Toimiva ratkaisu on toimintatapa, missä lajiesittelyt ovat lajiliiton vastuulla verkossa saatavilla.

Edellytämme, että mikäli lupaharkinnassa halutaan ohjata käyttämään ammuntaalajeista muitakin kuvauksia kuin lajisääntöjä, tulee näiden kuvausten olla lajeista vastaavien järjestöjen hallinnoimia.

Asemerkki- tai mallikohtaiset luettelot ovat ohjeistuksen kannalta täysin väärä lähestymistapa. Sellaisten ajan tasalla pitäminen on käytännössä mahdotonta ja siten ne rajoittavat liiallisesti luvanhakijan valinnan mahdollisuuksia. Ohjeiden ja suositusten tulee perustua yksinomaan yleispäteviin teknisiin ominaisuuksiin suosimatta yksittäisiä valmistajia. Valmistajakohtainen suosiminen lienee myös vapaita markkinoita koskevien säännösten vastaista.

Asetyyppit ja kaliiperit urheiluammuntaan -listauksessa on myös virheellisiä tietoja ja epätarkkuuksia. Esimerkiksi Reserviläisammunnan RA3 ja RA4 -lajeissa aseina ovat pistoolit. Juuri tämäntyyppisten virheiden mahdollisuus ja korjaamisen hitaus on vahva peruste jättää lajikohtaiset yksityiskohdat pois ohjeesta.

Lopuksi

Edellä mainittuihin lukuisiin huomioihin viitaten allekirjoittaneet maanpuolustusjärjestöt esittävät, että luonnos palautetaan uudelleen valmisteltavaksi ja että valmistelussa huomioidaan ampumatoimintaa harrastavien järjestöjen ja muiden ampumatoiminnassa mukana olevien tahojen näkemykset.

Nyt lausuttavana oleva luonnos käsittelee yksittäisen henkilön aselupakäytäntöjen yhtenäistämistä. Reserviläisjärjestöjen ampumatoiminnassa merkittävä rooli on myös yhteisöluvilla luvituilla aseilla ja yhdistysten ampuma-asevastaavilla. Näiden lupien myöntökäytännössä on isoja eroja eri puolilla maata.

Mikäli erot johtuvat lain tai asetusten epäselvyydestä, tulisi Poliisihallituksen olla aktiivinen niiden korjaamiseksi. Virheelliset tulkinnat taas tulisi korjata sisäisin toimin koulutuksella, ettei tarpeettomasti kuormiteta hallinto-oikeuksia valituskäsittelyin. Tähän työhön alla olevat järjestöt mielellään antavat oman asiantuntemuksensa.

Helsingissä, 31.8.2021

Reserviläisurheiluliitto ry

Suomen Reserviupseeriliitto ry

Reserviläisliitto ry

Maanpuolustuskieltojen liitto ry